

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ ТА ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Етнологія»

Спеціальність 032 Історія та археологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1

від 28 серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність
Викладач (-і)	Канд.пед. наук, доцент Єгорова Інга Вячеславівна
Контактний телефон викладача	097- 500-74-07
E-mail викладача	inha.yehorova@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС –3 (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Обговорення індивідуально вибраних студентом питань з тематики лекційного курсу та самостійної роботи
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Дисципліна забезпечує набуття магістрами знань у галузі педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача, їх підготовку до професійної та самостійної діяльності, формування знань, умінь та навичок в організації та проведенні освітнього процесу, зрілої та творчої особистості, громадянської позиції та готовності до трудової діяльності.	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета: забезпечити опанування студентами магістратури основами теорії та історії вищої освіти, педагогіки вищої школи, дидактики та концептуальних засад виховання студентської молоді для підготовки їх до викладацької діяльності у ЗВО, формування відповідних професійних знань та набуття педагогічного досвіду.</p> <p>Основними цілями вивчення дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ознайомити магістрантів з основами науки, історією та дидактикою вищої школи; -розкрити закономірності формування особистості студента як суб'єкта навчально-професійної діяльності та закономірності науково-педагогічної діяльності викладача, а також соціально-психологічні особливості професійно-педагогічного спілкування та взаємин викладачів і студентів - розглянути шляхи розвитку вищої освіти в Україні та за її межами, концептуальні моделі університетської освіти, з'ясувати сутність ідеї університету як інноваційного закладу; - навчити організувати навчально-виховний процес у вищій школі, налагоджувати взаємодію на засадах глибокої поваги до студентів, застосовуючи сучасні технології, методи, форми, засоби навчання і виховання; - ознайомити зі змістом та функціями професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи, сутнісними характеристиками його професіограми; - підготувати до виконання функцій викладача вищої школи під час проходження асистентської практики у ЗВО; -розкрити структуру педагогічної майстерності викладача, основні шляхи її вдосконалення, зробивши наголос на ролі та методах професійного самовдосконалення викладача вищої школи. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері історії, археології та етнології</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК02. Здатність працювати автономно.</p> <p>ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК06. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК07. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>Спеціальні (фахові , предметні) компетентності:</p> <p>СК07 Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах фахової передвищої та вищої освіти, наукових установах.</p>	

СК10. Усвідомлення принципів академічної доброчесності та норм професійної етики.

Освітньо-наукова програма

СК12. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.

Програмні результати навчання:

ПР04. Застосовувати у професійній діяльності у сфері історії, археології та етнології сучасні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації, у тому числі для виконання наукових досліджень і реалізації освітніх та інноваційних проєктів.

ПР07. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії та/або археології до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПР09. Здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти на основі сучасних освітніх технологій, а також принципів і практик європейських країн.

Освітньо-наукова програма :

ПР11. Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.

ПР12. Вміти акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для вирішення актуальних проблем історії та археології.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	56

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативний / вибірковий
2	032 Історія та археологія	перший	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	лекції	заняття	сам.робота
Тема 1. Педагогіка вищої школи як наука. Методи науково-педагогічного дослідження.	2		3
Тема 2. Розвиток університетської освіти в Україні	2		3
Тема 3. Психолого-педагогічні особливості студентів як суб'єктів навчання і виховання	2		3
Тема 4. Традиційні та інноваційні технології навчання у сучасній вищій школі.	2		3

Тема 5. Форми та методи організації навчання у вищій школі .	2		3
Тема 6. Поняття про дидактичні системи в освіті. Освітня програма	2		3
Тема 7. Педагогічна майстерність педагога	2		3
Тема 8. Культура професійно-педагогічного спілкування викладача ЗВО.	2		3
Тема 1. Становлення і розвиток педагогіки вищої школи як науки		2	3
Тема 2. Сутність, структура та особливості процесу навчання у вищій школі		2	3
Тема 3. Система вищої освіти в Україні та у провідних країнах світу		2	5
Тема 4. Зміст освіти у вищій школі та способи його реалізації.		2	3
Тема 5. Форми та методи організації навчання у вищій школі		2	4
Тема 6. Дидактичні системи в освіті. Навчальний план. Навчальна програма.		2	3
Тема 7 . Педагогічна майстерність викладача ЗВО вимоги до його професійної етики		2	4
Тема 8. Культура професійно-педагогічного спілкування. Поняття про педагогічний такт.		2	3
Тема 9. Стили педагогічного спілкування. Невербальна комунікація		2	4
ЗАГ:	16	18	56
6. Система оцінювання курсу			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Поточний контроль 25 (усне та письмове оцінювання) Тести 10 Контрольна робота 5		

Загальна система оцінювання курсу	Самостійна творча робота 10 50 - у сумі максимальна кількість балів Залікова робота – 50 балів Всього 100 балів
Вимоги до письмової роботи	Залікова робота, питання якої охоплюють всі розділи дисципліни. Максимальна кількість балів – 50.
Практичні заняття	Оцінюються по п'ятибальній системі
Умови допуску до підсумкового контролю	Умови допуску до підсумкового контролю(залік)передбачають виконання студентом навчальної програми курсу з обов'язковим виконанням її складових(відвідування занять та підготовка до різних форм їх проведення. Мінімальна кількість балів для допуску до заліку – 25 балів.
Підсумковий контроль	Форма контролю: залік; форма здачі: письмове тестування (50 завдань); структура завдання: 4 варіанти з однією правильною відповіддю, яка оцінюється в 1 бал.
7. Політика курсу	
Академічна доброчесність	Загальні морально-етичні принципи та правила поведінки осіб, що навчаються та працюють в університеті визначаються Кодексом честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності та якості освітнього процесу визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf Відпрацювання занять відбувається у системі d-learn. URL: https://d-learn.pnu.edu.ua .
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Невідповідна поведінка під час заняття	Діяти відповідно до Положення про розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Нова

	редакція https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-OOP.pdf
Додаткові бали	Студент може отримати додаткові бали згідно Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Неформальна освіта	Перезарахування результатів неформальної освіти відбувається згідно ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf

8. Рекомендована література

1. Актуальні проблеми розвитку вищої освіти: *навч.-метод. посіб.* /авторський колектив: Завгородня Т.К., Нагачевська З.І, Савчук Б.П, Стинська В.В., Стражнікова І.В., Єгорова І.В., Ковальчук В.М.,Прокопів Л.М, Салига Н.М./ За заг. ред. В.Стинської, Л.Прокопів/. Івано–Франківськ, 2021. 430 с.
2. Белова Л.О. Виховна система ВНЗ: питання теорії та практики: *навч. посіб.* / Л.О.Белова. Х.: Вид-во НУА, 2004. 264 с.
3. Бутенко Н.Ю. Комунікативна майстерність викладача: *навч. посіб.* К.: КНЕУ, 2005. 336 с.
4. Виховна робота зі студентською молоддю: *навч. посіб.* / За заг. ред. Т.Ю.Осипової. Одеса: Фенікс, 2006. 288 с.
5. Вища освіта в Україні: *навч. посіб.* / За ред.. В.Г.Кременя, С.М.Ніколаєнка. К.: Знання, 2005. 327 с.
6. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: *підручник* . К.: ЦНЛ, 2006. 384 с.
7. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи: *навч. посіб.* К.: ЦНЛ, 2005. 396 с.
8. Гура О.І. Педагогіка вищої школи: Вступ до спеціальності: *навч. посіб.* К.: ЦНЛ, 2005. 224 с.
9. Дичківський І.М. Інноваційні педагогічні технології: *навч. посіб.*. К.: Академвидав, 2004. 334 с.
10. Довга Т. Імідж сучасного вчителя: *навчально-методичний посібник*. 2-ге вид.,перероб. І доп. Кіровоград: ПП «Ексклюзив –Систем», 2015. 146 с.
11. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України [головний ред. В.Г. Кремень]. К.: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
12. Кнодель Л.В. Педагогіка вищої школи: *посіб. для магістрів* . К.: Вид-во Паливода А.В., 2008. 136 с.
13. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: *навч. посіб.* К.: Знання, 2005. 48 с.
14. Ораторське мистецтво: *Навчальний посібник для студентів вищ.навч.закл.юрид.спец.* Видання третє, стереотипне за ред. Н.П.Осипової. Х. : Одіссей, 2007. 144с.
15. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: *навч. посіб.* К.: ЦУЛ, 2009. 427 с.
16. Освіта впродовж життя: зарубіжний досвід та національна практика: монографія / За заг. ред. Л. Прокопів, В. Стинської / Авторський колектив: Л. Прокопів, В. Стинська, Г. Білавич, Б. Савчук, І. Єгорова, В. Ковальчук, Ю. Москаленко, О. Гевко, С. Довбенко, Л. Бандура, І Завулічна, М. Олексюк, Т. Паска, С. Юрченко. Івано-Франківськ: НАІР, 2022. 288 с. ISBN 978-617-8011-39-0
17. Педагогіка вищої школи: *навч. посіб.* / За ред. З.Н.Курлянд. К.: Знання, 2005. 399 с.
18. Педагогічна майстерність: *Підручник*; за ред. І.А.Зязюна. –3-ге вид., допов. і переробл. К.: СПД Богданова А.М., 2008. 376 с.
19. Сікорський П.І. Кредитно-модульна технологія навчання: *навч. посіб.* К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2004. 127 с.
20. Січкарук О. Інтерактивні методи навчання у вищій школі: *навч. посіб.* К.: Тансоа, 2006. 88 с.

21. Слєпкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: *навч. посіб.* К.: Вища школа, 2005. 239 с.
22. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: *навч. посіб.* К.: Кондор, 2011. 628 с.
23. Туркот Т.І., Коновал О.А. Педагогіка та психологія вищої школи: *навч. посіб.* Вид-во Гельветика, 2020. 466 с.
24. Туркот Т.І. Психологія і педагогіка вищої школи: *навч. посіб.* Вид-во Гельветика, 2018. 516 с.
25. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: *навч. посіб.* К.: Академвидав, 2010. 456 с.
26. Педагогіка і психологія вищої школи: *навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни* / Державна податкова адміністрація України; Національна академія держ. податкової служби України / Л.М. Петренко (уклад.). Ірпінь, 2007. 78с.
27. Вища освіта України як фактор цивілізаційного визначення молоді: *Монографія* / Авт. кол, за ред. М.Михальченка. К.: Пед. думка, 2010. 312 с.
28. Історія української школи і педагогіки: *Хрестоматія* за ред. В.Г.Кременя. К.: Знання, 2003. С. 615-759.
29. Мистецтво бути викладачем: *практ. посіб.* / За ред. О.І.Сидоренка. К.: НМЦ «Консорціум», 2003. 144 с.
30. Мороз І.В. Кредитно-модульна система організації навчального процесу: *Довідник для студентів.* К.: Освіта України, 2005. 80 с. .
31. Особистісно орієнтовані технології навчання і виховання у вищих навчальних закладах: *Колект. моногр.* / За заг. ред. В.Андрущенко, В.Лугового. К.: Пед. думка, 2008.256 с.
32. Єгорова І.В. Проблема проектування навчального процесу у вищій школі// *Scientific Journal Virtus.-Issue # 8, October,2016, Published since 2014 /Cite Factor (Academic Scientific Journals); Scientific Indexing Services; International Innovative Journal Impact Factor (IIJIF).- С.65-68.*
33. Єгорова І.В. Шляхи удосконалення навчальної діяльності студентів ВНЗ у процесі їх роботи з текстом // *Scientific Journal Virtus.-Issue # 13 , April, 2017, Published since 2014/Cite Factor (Academic Scientific Journals); Scientific Indexing Services; International Innovative Journal Impact Factor (IIJIF);(ISSN 2410-4388. С.117-120.*
34. Єгорова І.В. *«Інноваційні технології у роботі куратора академічної групи»* .Івано-Франківськ, 2018. 74 с.
35. Thomas Deissinger, Vera Braun (eds.) *Improving teacher education for applied learning in the field of VET Waxmann 2018, Munster · New York. ISBN 978-3-8309-3960-3 266 p.*
Єгорова І.В., Стражнікова І.В., С.Мацола, М.Мацола, О.Ткач. Teacher Education for VET in the Vasyl Stefanyk Precarpathian National University under the Erasmus+ Project ITE-VET Thomas Deissinger, Vera Braun (eds.) Improving teacher education for applied learning in the field of VET Waxmann 2018, Munster · New York. С.211- 231.
www.waxmann.com/buch3960<<http://www.waxmann.com/buch3960>> www.waxmann.com/buch3960
36. Plakhotnik, O., Strazhnikova, I., Yehorova, I., Semchuk, S., Tymchenko, A., Logvinova, Ya., & Kuchai, O. (2022). The Importance of Multimedia for Professional Training of Future Specialists. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*, 22(9), 43-50. DOI: <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.9.7> WoS
37. Єгорова І.В. Моніторинг оцінювання якості вищої освіти, його основні завдання *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького дер-жавного педагогічного університету імені Івана Франка* / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, І. Зимомря]. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 36. Т.1 С.282-286.
38. Про вищу освіту. *Закон України від 01.07.2014р.* [URL:https://docs.dtkr.ua/doc/1556-182.](https://docs.dtkr.ua/doc/1556-182)
39. Про освіту. *Закон України від 05.09.2017р.* [URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text.](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text)
40. Про наукову і науково-технічну діяльність. [URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text)

41. Якість вищої освіти: теорія і практика: *навчально-методичний посібник* / за наук. ред. А. Василюк, М. Дей; кол. авторів: А. Василюк, М. Дей, В. Базелюк (та ін.); НАПН України, Університет менеджменту освіти. Київ; Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2019. 176 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Указ Президента України «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти України» (редакція від 4.07. 2005 р.). *Електронний ресурс*. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1013/2005>

2. Наказ МОН України від 20.10.2004 р. № 812 «Про особливості впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу». *Електронний ресурс*. Режим доступу: www.mon.gov.ua/images/files/osvita/Evrontehraciya/mon_812.doc

3. Наказ МОН України від 29.07.2005 р. № 454 «Про заходи МОН України по реалізації Указу Президента України «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні». *Електронний ресурс*. Режим доступу: <http://uazakon.com/document/fpart41/idx41955.htm>

4. <http://agencyzmin.pnu.edu.ua>

5. readbookz.com/books

6. pedagogika.ucoz.ua

7. ukrkniga.org.ua

8. www.refine.org.ua

9. Studentam.net.ua

Сгорова Інга Вячеславівна

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту

імені Богдана Ступарика